

OGEBORG

En ren revolution

Ogeborg och miljön

All företagsamhet får konsekvenser och belastar miljön i olika grad. Alla varor och tjänster som produceras är uttryck för en värdering av tillvaron. De speglar företagets ansvar för omvärlden. Kvalitet, miljötänkande och omtanke ska gå hand i hand, i alla fall om vi på Ogeborg får bestämma. Under flera år har vi ständigt utvecklat vårt miljötänkande, bland annat genom kvalitetssystem som säkrar allt från projektering till underhåll av produkterna.

Genom vår certifiering enligt ISO 14001 samt vår registrering enligt EMAS visar vi omvärlden att vi i vår verksamhet tar miljöarbetet på allvar. ISO 14001 samt EMAS innehåller en rad stränga krav på miljöanalyser, miljöprogram, miljörevisioner etc. Läs gärna mer om vårt miljöledningssystem och vår miljöredovisning på www.ogeborg.se.

Hur långt är ett snöre?

Eller hur rent blir det när du städar? När den nordiska städstandarden, INSTA 300, fastställdes i september år 2000 kunde vi äntligen visa att det går att städa textila golv minst lika effektivt som andra golvmaterial. Det konstaterade Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut (SP) efter en serie noggranna tester.

På Ogeborg ser vi detta som en banbrytande förändring. Det eviga talet om textila golv som dammsamlare behöver vi inte längre leva med. Städas golven enligt den nordiska städstandarden och med rätt städutrustning kan vi garantera rena och i det närmaste dammfria golv. Till glädje för våra kunder, för moderna städentreprenörer och givetvis för oss i vårt miljöarbete.

Ogeborg är ISO 14001 certifierade och registrerade enligt EMAS sedan år 2000. Vi menar att det är möjligt att förena miljötänkande, trivsel och god hälsa i miljöer där våra textila golv används. Vår affärsidé är att skapa långsiktigt hållbara arbetsmiljöer. För att sträva mot det målet är det viktigt att golven sköts på rätt sätt, och i det fallet är rätt städning en hörnsten.

Som ett steg i den riktningen erbjuder Ogeborg vid större projekt kostnadsfria besök av en städkonsulent som går igenom städrutiner och städutrustning. Vidare ges också möjlighet till en certifierad utbildning i skötsel av textila golv. Allt för att mattorna skall leva så länge som möjligt, vilket är vår gemensamma strävan.

Vi hoppas att denna informationsbroschyr kommer att fungera som ett stöd för dig som har frågor kring textila golv, dess underhåll och miljö.

INSTA 800 – mätsystem för bedömning av städskvalitet

Den 12 september år 2000 hände något som innebar en milstolpe för den svenska städbranschen. Då fastställdes en ny standard för att objektivt kunna mäta ett städresultat. På SIS, den svenska standardiseringsorganisationen, menar man att den största förtjänsten med den nordiska städstandardens är att kunden och städentreprenören nu har ett konkret dokument att samlas kring, där man antingen med visuell eller med objektiv kontroll kan mäta ett städresultat.

Den nordiska standarden kan användas vid städning av alla typer av lokaler och innebär en mindre revolution inom svensk städsektor. Det blir inte längre de som erbjuder lägsta priset för ett städuppdrag som automatiskt får jobbet. Istället för städtimmar köper kunden en avtalad kvalitetsnivå på städningen. Dessutom kan kunden variera önskade kvalitetsnivåer i olika städytor, till exempel ha städnivå 5 i receptionen och städnivå 2 i förrådsytorna.

I standarden är sättet att mäta ett städresultat konkret angivet. Alla föroreningar är indelade i olika typer, till exempel damm, fläckar och annan smuts. Städas ytorna med olika städinsatser och hjälpmedel kan man i efterhand

bedöma städresultatet. Objektiva metoder för mätning av bland annat damm, friktion och statisk elektricitet finns även beskrivna. Standarden rekommenderas för de flesta miljöer, som kontor, sjukhus, skolor, förskolor, köpcentra, fartyg och serveringar. Endast för extrema miljöer, såsom renrum i elektronikindustrin, är standarden inte att rekommendera.

Initiativet till en städstandard togs från början av den europeiska standardorganisationen cen, men arbetet gick trögt och fick stanna vid ett ramverk. Därför beslöt de svenska, norska och danska representanterna att göra en egen. I dag finns standarden i hela Norden under namnet "INSTA 800" (Internordisk Standard). Standarden är en av de första tjänstestandarder som finns på marknaden.

Representanter från städentreprenörer, säljare av städutrustning och Fortifikationsverket har varit delaktiga i utformningen. SIS är en fristående och ideell förening som ägs av både stora och små företag och myndigheter. Föreningen är mest känd som deltagare i arbetet med ISO 9000-serien, de globala standarderna för kvalitetsledningssystem.

FAKTA: I Stästandarden SS627801 "Städskvalitet – mätsystem för bedömning av städskvalitet" (i Norden "INSTA 800") bedöms ett städresultat genom visuell kontroll på olika kvalitetsnivåer. Regler för vilka föroreningar en lokal får innehålla efter en städinsats finns exakt angivna. Likaså beskrivs metoder för objektiva mätningar av städresultatet.

Här avlivas en myt

Påståendet att textila golv är svåra att hålla rena och dammfria är numera en myt. Det har Svenska Provnings- och Forskningsinstitutet (SP) kunnat slå fast efter noggranna och oberoende städtester av Ogeborgs mattor.

Testerna har utförts i enlighet med den nordiska städstandarden "INSTA 800". Som utrustning har använts ett urval dammsugare av högsta kvalitet.

I SP:s resultatrapport, utgiven i maj år 2001, konstateras att samtliga testade mattor i kombination med rätt dammsugare uppnått toppbetyg. På SP vill man poängtera att för bästa städresultat, är mattans egenskaper lika viktiga som dammsugarens kvalitet.

Resultatet av SP:s tester, som utfördes och utvärderades i Borås, innebär en historisk milstolpe för textila golvmaterial. Nu är det slutligen bevisat att textila mattor går att hålla lika rena som andra golvmaterial – lika snabbt och lika effektivt.

Den nordiska städstandarden, vars svenska motsvarighet heter "Städkvalitet – mätsystem för bedömning av städkvalitet" infördes av SIS i september i fjol. Standarden är unik, och den första i sitt slag i Europa. Det går nu att med enkla och oberoende metoder mäta hur välstädat ett

golv är. Mängden damm som kvarstår efter en städning läses av i en tabell med olika dammindex.

I testerna i Borås användes åtta olika dammsugare i kombination med mattor från Ogeborg. Testerna gick till så att ett finfördelat testdamm ströddes ut över mattan, motsvarande två veckors normal nedsmutsning. Dammsugaren kördes sedan över det nedsmutsade området. Därefter mättes mängden kvarvarande damm i respektive matta upp med hjälp av instrumenten BM Carpettester och BM Dustdetector. Vid samtliga prover uppnådde mattorna högsta kvalitetsnivå på städresultatet, nämligen kvalitetsnivå 5. De flesta värden pendlade mellan 0,2 procent och 0,9 procent kvarvarande damm.

En rapport från SP med titeln "Provning av textila mattors städbarhet med dammsugare" blev offentlig i maj år 2001. Rapporten är unik eftersom det är det första oberoende städtestet som någonsin gjorts av textila mattor, åtminstone i Norden. Resultatet visar att det går att städa en textil matta till en bestämd kvalitetsnivå. Påståendet om textila golv som kvalsterreservoarer är inte längre hållbart, vilket öppnar möjligheten för många nya användningsområden för mattorna, inte minst i kontorslandskap.

FAKTA: Vid SP:s mätningar användes sju olika typer av mattor från Ogeborg: Wilton ID/M/S, Wilton, Ergo, Tremo, Rips och 100. Bästa resultat uppnådde Ogeborg Tremo och Rips som hade mindre än 0,1 % damm kvar efter dammsugning. Dammsugare av högsta kvalitet användes vid samtliga prover. Maximalt tillåtet testvärde för kvalitetsnivå 5 är 3 %.

MATTA

Ogeborg WiltonID/M/S
Ogeborg WiltonID/M/S
Ogeborg WiltonID/M/S
Ogeborg Wilton
Ogeborg Wilton
Ogeborg Wilton
Ogeborg Ergo
Ogeborg Ergo
Ogeborg Tremo
Ogeborg Tremo
Ogeborg Tremo
Ogeborg Rips
Ogeborg Rips
Ogeborg 100
Ogeborg 100

DAMMSUGARE

Nilfisk-Advance GU 350A
Nilfisk-Advance GU 700A
Nilfisk-Advance SR 1005
Nilfisk-Advance GU 350A
Nilfisk-Advance GU 700A
Nilfisk-Advance SR 1005
Nilfisk-Advance GU 350A
Nilfisk-Advance GU 700A
Nilfisk-Advance SR 1005
Nilfisk-Advance GU 350A
Nilfisk-Advance SR 1005
Nilfisk-Advance GU 350A
Nilfisk-Advance SR 1005
Nilfisk-Advance GU 350A
Nilfisk-Advance GD 930

TESTVÄRDE (%)

0,8
2,3
0,8
1,2
2,2
1,6
0,2
0,9
0,3
2,1
0,1
0,1
0,2
0,4
0,3

KVALITETSNIVÅ

5
5
5
5
5
5
5
5
5
5
5
5
5
5
5

Arbetsmiljöverket om städstandarden:

”...ett uppsving inom städbranschen.”

När företag drar åt svångremmen blir ofta städningen lidande. Det konstaterar Marie Norell, handläggare på Arbetsmiljöverket.

– Därför är det min förhoppning att den nordiska städstandarden ska bidra till ett uppsving inom städbranschen, säger hon.

Marie Norell är handläggare och specialiserad inom allergi, överkänslighet och inomhusklimat på Arbetsmiljöverket. Enligt henne kan den nya städstandarden bidra till ökad fokusering på städning i allmänhet och städ-kvalitet i synnerhet.

– Tidigare har kunderna alltid tittat på priset och därför i besparingssyfte valt en låg städnivå, säger Marie Norell. Jag tror att inköp av en bestämd kvalitetsnivå på städningen underlättar både för städentreprenören och för kunden. De får båda ett kvitto på städresultatet.

Enligt Marie Norell har marknaden länge efterfrågat ett sätt att mäta kvaliteten på utförd städning.

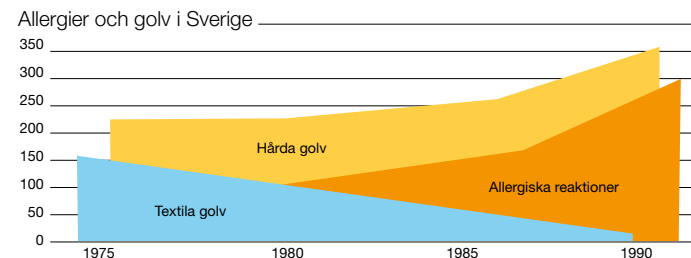
– Men det är viktigt att både inköpare av städtjänster och städentreprenörer utbildar sig i hur man städar enligt städstandarden. Att välja rätt städutrustning är också viktigt för att uppnå en god städ-kvalitet.

Allergier: Textila golv är säkrare än hårda golv

En artikel i den senaste utgåvan av Stiftung Warentest i Tyskland, där laminat jämförs med parkett, visar ännu en gång att det inte finns något samband mellan textila golv och allergier. I artikeln jämfördes textila golv med laminat och parkett. "Är parkett eller laminat, för personer med allergi, bättre än textila golv?" Enligt Stiftung Warentest är svaret nej.

"Ofta rekommenderas att riva ut mattor när de boende är dammallergiker. Många experter har dock ändrat åsikt", står det i artikeln. Vilken är då förklaringen till detta? Textila golv har den unika egenskapen att hålla allergenerna från andningsområdet tack vare mattans "fångande" funktion. Textila golv har förmågan att binda kvar partiklar i sitt garn och hindrar dem på så vis från att flyga omkring i luften. Av mängden som hålls kvar av mattan kommer endast en liten del tillbaka ut i luften. Hårda golv så som laminat eller parkett är lättare att städa, men det damm som finns kommer att virvla upp på grund av fottrafik och annan dynamisk påverkan.

Finns det något som bevisar detta påstående? Ja, det finns det! Under de senaste decennierna har en mängd information om detta ämne samlats in och det är idag verkligen säkerställt att allergier inte är relaterade till befintligheten av textila golv. När vi tittar på Sverige som exempel kan vi se att allergier har ökat trefaldigt mellan 1975 och 1995, trots utrivningen av mattor från mer än 70 % av sovrummen under samma period.

Källa: Svenska Institutet för Fibrer och Polymerforskning

Miljöstyrning hela vägen från tillverkning till återvinning

Ogeborg har som första distributör av textila golv lyckats åstadkomma ett överlappande miljöledningssystem med en egen lokal certifiering enligt ISO 14001. Målet är att arbeta med en helhetssyn på kvalitet och miljö. Stråvan är att skapa långsiktigt hållbara arbetsmiljöer, där produktens miljö- och arbetsmiljöpåverkan beaktas i varje skede.

Ogeborgs miljöledningssystem startar redan på fabriken och upphör först när produkten tjänat ut. Varje enskild fas däremellan stärks fortlöpande genom ständiga förbättringar.

Imiljöledningssystemet ingår

också en ständig översyn av alla miljöpåverkande faktorer – från transporter till valet av rätt städutrustning. Målet är golv som kan brukas längre. Mottot är att ingen kedja är starkare än sin svagaste länk.

Ogeborgs viktigaste leverantör Vorwerk Teppichwerke, blev 1998 som första textilgolvstillverkare EMAS-registrerad. Företaget har som långsiktig ekologisk vision att vara ett företag helt utan avfall och utsläpp av avloppsvatten samt att ha tillverkning av textilgolv som fullständigt kan återvinnas.

Öppenheten genom EMAS-registreringen innebär att Ogeborg har full insyn i hur produktionen går till och exakta miljödata om de nya materialen som används.

TILLVERKNING: Miljöledningssystem enligt EMAS • Screening av produkter avseende allergener mm **TRANSPORT:** Samordning av transporter • Kvalitetsövervakning • Miljödata från speditör **LEVERANTÖRSBEDÖMNING:** Leverantörsbedömning enligt ISO 14001 system **PROJEKTERING:** Checklistor och rådgivning • Entrézon • Utbildning av projektledare, arkitekter m fl – PST Grön **INSTALLATION:** Tydliga instruktioner • Utbildning av golvläggare – PST Guld, Silver, Brons • Lågemitterande limmer och primers • Stickprovskontroller **STÄDKONSULENT:** Tydliga skötselråd • Säkring av städmetoder på plats vid större projekt **BRUKANDESKEDE/UNDERHÅLL:** INSTA 800 • Fläckservetter/ spray • Stickprovskontroller **ÅTERVINNING:** Utredning avseende förbättrad hantering av restprodukter pågår.

Vad är PST?

Att göra rätt från början, är ledstjärnan i miljöstyrningen. Från att välja miljövänligt material i nya golvprodukter till att hantera produkten på rätt sätt under hela dess livscykel.

Ogeborgs utbildningsprogram PST (produkt, samordning, tid) är avsett som en stöd till projekterare, golvläggare och städleverantörer för att säkra hela kedjan i systemet.

PST är det främsta instrumentet i Ogeborgs kvalitets- och miljösäkring. I konceptet ingår såväl utbildningar som seminarier i aktuella ämnen riktade till i första hand samarbetspartners och kunder.

Tanken med PST är att vara en plattform för utbildning och seminarier för att säkra miljöledningssystemets mål om ”långsiktigt hållbara golvmiljöer”. Konceptet omfattar i dag certifierande kurser till projekterare och golvläggare. Kunden får därmed hjälp att kvalitetssäkra hela processen från projektering och mattläggning till underhåll.

De som genomgått utbildningen får en ”nyckel” till ett väl genomfört arbete med hänsyn till den inre och yttre miljön.

Dr Jacob Paulsen konstaterar:

Textila golv är billigare
– och bättre för miljön

Den största kostnaden och den största miljöpåverkan för ett golv under hela dess livscykel ligger idag under brukandeskedet i form av underhåll, vilket tyvärr ofta glöms bort då golvmaterial jämförs. Det faktum att underhållskostnaden per m² och år ligger på ca 40 kr för ett textilt golv, ca 50–55 kr för linoleum, och ca 80–95 kr för ett trägolv gör att totalkostnaden blir lägst för textila golv som diagrammen visar.

Jacob Paulsen har doktorerat i ämnet byggnadsmaterial och deras miljöbelastning på KTH. På uppdrag av Ogeborg har han i en studie utfört en livscykelberäkning mellan de tre golvslagen linoleum, trä och textila golv. I studien jämförs både totalkostnaden och hur mycket kemikalier, vatten och el som går åt för dagligt och periodiskt underhåll av en 10.000 kvm stor golvyta under en livslängd på 20 år. Resultatet är överraskande.

–Mest förvånande är den stora mängd städkemikalier och de ekonomiska resurser som krävs för underhållet av linoleum och trä i förhållande till textila golv, säger Jacob Paulsen.

I studien ingår inte graden av miljöbelastning vid framställning eller sluthantering av de olika golvmaterialen.

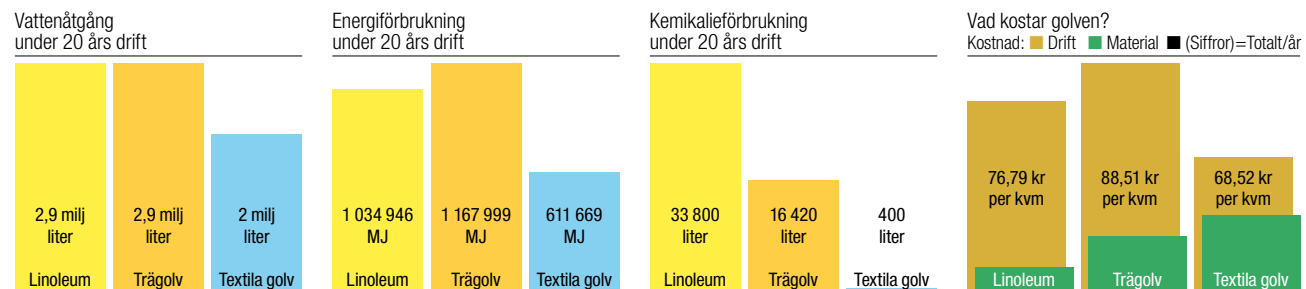
Tidigare miljöjämförelser har enbart fokuserat på produktionen och utgått ifrån att användningsfasen är likadan.

–Det är i flera fall ett felaktigt antagande, säger Jacob Paulsen. Sett ur ett livscykelperspektiv är underhållet en viktig miljöfaktor som skiljer sig markant. Jacob Paulsen har i sin studie utgått från ett scenario utifrån de städmetoder som idag används av de större städbolagen (som ISS och Partena).

–Ogeborgs textila mattor (där miljöhänsyn tagits i alla åtta delar av golvets livscykel, från ISO-certifierad fabrik, transportör, och importör, till golv som är allergitestade och städtestade) är ur miljösynpunkt ett mycket bra alternativ när det gäller städning och underhåll, säger Jacob Paulsen.

Enligt Svenska Golvbranschens siffror för 2005–2006 står textila golv för endast ca 6 % av den svenska golvmarknaden som totalt säljer ca 22 miljoner m² per år under perioden (offentligt och privat). I Europa är motsvarande siffra ca 40–50 procent.

(Alla antaganden om kostnader och användning av städprodukter är baserade på data framtagen av LS-Konsult.)

Jämförelseexempel: Kontor 10.000 kvm, storrumslösning. Källa: DR Jacob Paulsen

OGEBORG

www.ogeborg.se tel 08-447 31 80 fax 08-447 31 89 info@ogeborg.se